

REZUMAT

al tezei de doctorat intitulată:

CERCETĂRI PRIVIND CONSOLIDAREA ROLULUI FERMIERILOR ÎN CADRUL LANȚURILOR DE APROVIZIONARE

Doctorand: **Ionuț-Cătălin D. NICA**

Conducător de doctorat: **Prof. univ. dr. Mirela STOIAN**

CUPRINS

INTRODUCERE	10
CAPITOLUL 1	15
ABORDĂRI CONCEPTUALE ȘI METODOLOGICE PRIVIND LANȚURILE DE APROVIZIONARE AGROALIMENTARE	15
1.1. DEFINIREA PRINCIPALELOR CONCEPTE ȘI CONSIDERAȚII GENERALE	15
1.1.1 Definirea fermierului	15
1.1.2 Definirea exploatației agricole	17
1.1.3 Definirea lanțurilor de aprovizionare agroalimentare	21
1.1.4 Rolul fermierilor și al exploatațiilor agricole în cadrul lanțurilor de aprovizionare agroalimentare	34
1.1.5 Rolul lanțurilor scurte de aprovizionare și al sistemelor alimentare locale în contextul dezvoltării durabile	39
1.1.6 Definirea filierelor agroalimentare	48
1.1.7 Comparatie între filierele și lanțurile agroalimentare	50
1.1.8 Definirea piețelor agroalimentare	54
1.2 STUDIU BIBLIOMETRIC PRIVIND SITUAȚIA ACTUALĂ A LUCRĂRILOR ȘTIINȚIFICE DIN LITERATURA DE SPECIALITATE	62
CAPITOLUL 2	85
DEZVOLTAREA DURABILĂ A FILIERELOR ȘI PIEȚELOR AGROALIMENTARE - INFLUENȚA LANȚURILOR SCURTE DE APROVIZIONARE	85
2.1 DEZVOLTAREA DURABILĂ DEFINIRE, EVOLUȚIE ȘI EXEMPLE DE BUNE PRACTICI	85
2.1.1 Definirea conceptului de dezvoltare durabilă	85

2.1.2 Dezvoltarea durabilă la nivelul Uniunii Europene	94
2.1.3 Exemple de bune practici de implementare a dezvoltării durabile	97
2.2 FILIERE AGROALIMENTARE ȘI LANȚURI DE APROVIZIONARE - ANALIZĂ COMPARATIVĂ	100
2.2.1 Legislația europeană specifică filierelor agroalimentare	107
2.3 FILIERELE AGROALIMENTARE ÎN CONTEXTUL DEZVOLTĂRII DURABILE, O ANALIZĂ MULTIDIMENSIONALĂ	111
2.4 ANALIZA DATELOR STATISTICE SPECIFICE FILIERELOR AGROALIMENTARE DIN UNIUNEA EUROPEANĂ	115
2.5 INFLUENȚA LANȚURILOR SCURTE ASUPRA FILIERELOR AGROALIMENTARE	124
2.5.1 Analiza lanțurilor scurte alimentare implementate la nivel european	127
2.5.2 Influența și beneficiile lanțurilor scurte alimentare în cadrul filierelor agroalimentare	130
2.5.3 Analiza influenței lanțurilor scurte alimentare în cadrul cooperativelor agricole	135
2.6 INDICATORII CHEIE DE PERFORMANȚĂ - INSTRUMENT DE ANALIZĂ A FILIERELOR AGROALIMENTARE	143
2.7 ANALIZA COMPARATIVĂ A MODELELOR DE EVALUARE A IMPACTULUI LANȚURILOR SCURTE DE APROVIZIONARE	151
2.8 PROPUNEREA UNUI MODEL TEORETIC DE DETERMINARE A IMPACTULUI LANȚURILOR SCURTE ALIMENTARE ASUPRA FILIERELOR AGROALIMENTARE	154
2.8.1 Exemplu de calcul numeric al impactului lanțurilor scurte alimentare asupra filierelor agroalimentare	157
2.8.2 Aprecieri privind utilitatea modelului teoretic de evaluare a impactului lanțurilor scurte alimentare	159
CAPITOLUL 3	162
CERCETĂRI PRIVIND COMPORTAMENTUL CONSUMATORULUI DE PRODUSE AGROALIMENTARE DIN ROMÂNIA ÎN CONTEXTUL DEZVOLTĂRII DURABILE	162
3.1 DEFINIREA CONCEPTELOR PRINCIPALE UTILIZATE ÎN CADRUL CERCETĂRII	162
3.1.1 Considerații generale	163
3.2 CADRUL TEORETIC ȘI ORIGINALITATEA STUDIULUI EFECTUAT	165
3.3 DECALAJUL ATITUDINE-COMPORTAMENT ÎN CONSUMUL DE PRODUSE AGROALIMENTARE ROMÂNEȘTI	166

3.4 SCOPUL, OBIECTIVELE CERCETĂRII ȘI IPOTEZELE DE LUCRU	168
3.4.1 Ipotezele de lucru	169
3.5 STRUCTURAREA CERCETĂRII	172
3.5.1 Abordare metodologică	172
3.5.2 Instrumentul de colectare a datelor - chestionarul	173
3.5.3 Operaționalizarea conceptelor folosite în cadrul cercetării	174
3.5.4 Metoda de colectare a datelor	177
3.5.5 Dimensionarea eșantionului analizat	177
3.5.6 Validarea instrumentului	179
3.5.7 Metode de analiză	180
3.6 CONSIDERAȚII ETICE ȘI LIMITĂRILE CERCETĂRII	182
3.7 CADRUL ANALITIC PENTRU ANALIZA REZULTATELOR OBTINUTE PE BAZA CHESTIONARULUI	182
3.8 INTERPRETAREA REZULTATELOR ȘI APRECIERI ASUPRA COMPORTAMENTULUI CONSUMATORILOR	186
3.9 CONCLUZII PRELIMINARE DUPĂ INTERPRETAREA RĂSPUNSURILOR LA CHESTIONAR	204
3.10 ANALIZA STATISTICĂ A COMPORTAMENTULUI CONSUMATORILOR ÎN CUMPĂRAREA PRODUSELOR AGROALIMENTARE, PREFERINȚE ȘI FACTORI DETERMINANȚI	207
3.10.1 Analiză relației dintre frecvența cu care consumatorii achiziționează produse agroalimentare și locul de unde preferă să le cumpere	207
3.11 CONCLUZII PRELIMINARE PRIVIND TESTAREA IPOTEZELOR DE CERCETARE	233
3.12 CONCLUZIILE ANALIZEI REZULTATELOR OBTINUTE ÎN URMA APLICĂRII CHESTIONARULUI PRIVIND COMPORTAMENTUL CONSUMATORILOR DE PRODUSE AGROALIMENTARE DIN ROMÂNIA	259
CAPITOLUL 4	261
DIGITALIZAREA ȘI AGRICULTURA SUSȚINUTĂ DE COMUNITATE - FUNDAMENTE ALE DEZVOLTĂRII LANȚURILOR SCURTE DE APROVIZIONARE	261
4.1 COMERȚUL ON-LINE, MODALITATE DE CONSOLIDARE A POZIȚIEI FERMIERILOR ÎN CADRUL LANȚURILOR DE APROVIZIONARE	262
4.1.1 Contextul general al comerțului on-line în UE	263

4.1.2 Importanța sectorului agroalimentar în economia europeană	266
4.1.3 Definiția comerțului electronic și caracteristicile acestuia	267
4.1.4 Specificități ale comerțului on-line cu produse agroalimentare	268
4.1.5 Comerțul on-line cu produse agroalimentare în Europa	270
4.1.6 Tehnologii emergente în comerțul on-line cu produse agroalimentare perspective pentru viitor	272
4.1.7 Impactul digitalizării comerțului cu produse agroalimentare asupra consumatorilor	277
4.1.8 Influența comerțului on-line asupra poziției fermierilor pe lanțul de aprovizionare agroalimentar	280
4.1.9 Nevoia de adaptare a fermierilor la contextul digitalizării și comerțului on-line	284
4.1.10 Programe de finanțare pentru fermieri, dedicate comerțului on-line cu produse agroalimentare	286
4.1.11 Modalități de implementare a comerțului on-line pentru fermieri	287
4.1.12 Studiu de caz: Analiza comerțului electronic agricol în Franța	289
4.1.13 Analiza platformei de comerț on-line „La Ruche qui dit Oui!”	291
4.2 AGRICULTURA SUSȚINUTĂ DE COMUNITATE MODALITATE DE CONSOLIDARE A POZIȚIEI FERMIERILOR PE LANȚURILE DE APROVIZIONARE AGROALIMENTARE	294
4.2.1 Evoluția conceptului de agricultură susținută de comunitate	295
4.3 APRECIERI FINALE CU PRIVIRE LA CREAREA LANȚURILOR SCURTE ALIMENTARE PRIN DIGITALIZARE ȘI AGRICULTURA SUSȚINUTĂ DE COMUNITATE	302
CONCLUZII ȘI PROPUNERI	304
BIBLIOGRAFIE	313
ANEXE	329
LISTĂ ABREVIERI ȘI ACRONIME	333
LISTĂ TABELE	336
LISTĂ FIGURI	340
LISTĂ ANEXE	341

Cuvinte-cheie: fermier; exploatație agricolă; fermă; lanț de aprovizionare agroalimentar; filiere agroalimentare; piețe agroalimentare; dezvoltare durabilă.

Lucrarea abordează un subiect de actualitate în contextul transformărilor profunde din sectorul agroalimentar european, analizând modalitățile prin care poziția fermierilor poate fi consolidată în cadrul lanțurilor de aprovizionare.

Cadrul conceptual al tezei delimitează noțiunile fundamentale precum fermierii, exploatațiile agricole, lanțurile de aprovizionare agroalimentare și filierele, permițând o analiză comparativă riguroasă a acestora.

Un element de originalitate îl constituie elaborarea unui model teoretic de evaluare a impactului lanțurilor scurte alimentare asupra filierelor agroalimentare. Dimensiunea aplicativă a lucrării este consolidată prin realizarea unei anchete sociologice pe un eșantion reprezentativ de respondenți, investigând comportamentul consumatorilor români de produse agroalimentare. Analiza statistică, utilizând teste statistice, demonstrează că variabile precum nivelul de educație, mediul de rezidență și venitul influențează în mod distinct comportamentul de consum și implicit consolidarea poziției fermierilor pe lanțurile de aprovizionare. În același timp, cercetarea subliniază importanța cooperativelor și a platformelor digitale ca multiplicatoare de putere de negociere și vectori ai transparentizării relațiilor de piață.

Concluziile și propunerile formulate confirmă necesitatea accelerării procesului de digitalizare, a susținerii lanțurilor scurte prin instrumente financiare și legislative dedicate, precum și a stimulării parteneriatelor între fermieri, consumatori și instituțiile locale. Astfel, se creează premisele pentru tranziția către un sistem agroalimentar mai echitabil, mai transparent și mai rezilient, capabil să răspundă nu doar exigențelor pieței, ci și obiectivelor strategice europene privind securitatea alimentară și protecția mediului.

